

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 27/2020)

София, 8 юли 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 02.07.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 02.07.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

По оперативни данни, към 02.07.2020 г. са добити 1 710,6 хил. тона пшеница и 459,1 хил. тона ечемик. Вследствие на ускорения темп на реколтиране на площите през последната седмица, количествата надхвърлят съответно с 6,9% и 3,8% отчетените по същото време на 2019 г. Засага производството на маслодайна рапица е с близо 58% под миналогодишното, при съществено по-малък размер на реколтираните площи до момента и по-нисък среден добив.

Жътвата на ръж и тритикале все още е в начален етап, като са прибрани респективно 40 тона и 1 589 тона.

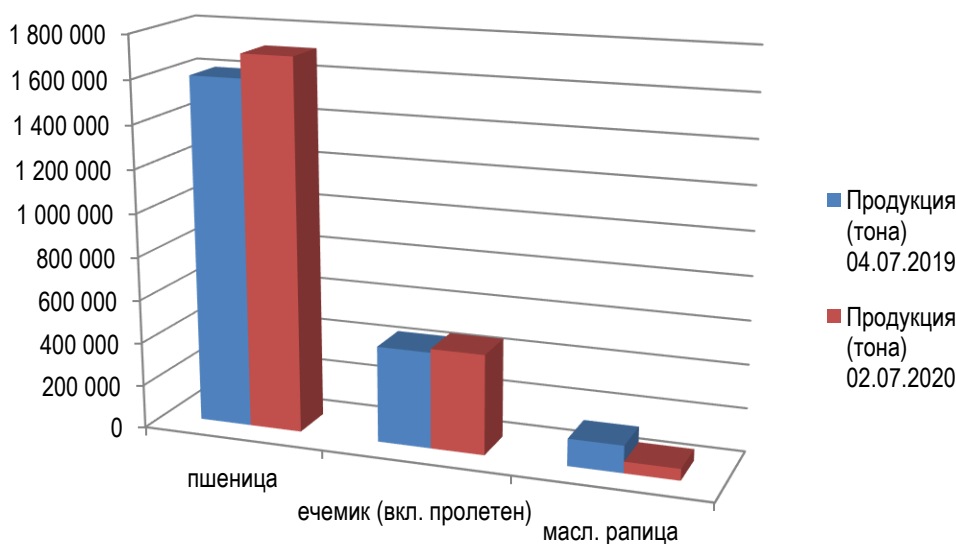
Жътва на есенници към 02.07.2020 г.

	02.07.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 178 968	460 039	39,0%	1 710 607	372	4,2%	51,9%	6,9%	-29,7%
ечемик (вкл. пролетен)	137 023	110 389	80,6%	459 108	416	17,5%	20,0%	3,8%	-13,5%
маслодайна рапица	116 464	24 625	21,1%	53 082	216	-24,4%	-49,1%	-57,5%	-16,3%
ръж	6 419	16	0,2%	40	250	9,4%	-52,9%	-48,7%	9,2%
тритикале	13 451	604	4,5%	1 589	263	-1,6%	-30,5%	-55,0%	-35,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 02.07.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

До момента са прибрани 674 тона тютюн тип „Ориенталски“ - с 67% повече спрямо година по-рано, поради по-високия среден добив от хектар. Продължава и реколтирането на площите с тютюн тип „Бърлей“, като от 50 ха са добити 20 тона.

Площи и производство на тютюн към 02.07.2020 г.

	02.07.2020			Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)
Тютюн-Ориенталски	2 578	1 025	674	-16,5%	-17,7%	67,2%
Тютюн-Вирджиния	1 218	*	*	-32,0%	-	-
Тютюн-Бърлей	280	50	20	-	-	-

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

*Няма данни

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат близо двукратен ръст на продукцията от картофи на годишна база, който се дължи на увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив. Производството на ягоди е с около една трета под миналогодишното, при по-малко реколтирани площи и по-нисък среден добив.

На този ранен етап на кампанията продукцията от пъпеши, дини, пипер и домати от открити площи изостава с между 45,8% и 99% спрямо отчетената по същото време на 2019 г. Основен фактор за това е по-късното прибиране на реколтата през настоящата година, като при някои култури засега се наблюдават и по-ниски средни добиви от декар.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 02.07.2020 г.

	02.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 532	1 848	33 289	1 801	-6,4%	39,3%	94,9%	39,8%
домати на открито	2 736	12	71	592	-18,2%	-93,7%	-99,0%	-83,9%
пипер на открито	2 565	8	52	650	-1,3%	-75,8%	-52,7%	96,4%
дини	4 618	117	1 969	1 683	31,1%	-34,8%	-52,5%	-27,1%
пъпеши	2 476	70	550	786	43,6%	-54,8%	-45,8%	19,8%
ягоди на открито	698	698	5 212	747	-34,7%	-20,6%	-32,6%	-15,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

До момента в оранжериите са произведени 11 797 тона домати и 15 746 тона краставици. Прибрани са 466 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 4 475 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 02.07.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	453	310	11 797	3 805
краставици в оранжерии	275	273	15 746	5 768
краставици на открити площи*	774	55	466	847
зеле	1 354	166	4 475	2 696

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Към 2 юли производството на череши и вишни е съответно с 16,1% и 45,8% повече на годишна база. При черешите това се дължи изцяло на повече реколтирани площи, а при вишните се наблюдава и по-висок среден добив. Още по-значителен ръст (7 пъти) се отчита при производството на круши, който не е показателен за цялата реколта, защото прибирането на този плод едва стартира.

На този етап продукцията от малини, праскови, кайсии и сливи изостава с между 11,9% и 91,5% спрямо година по-рано, вследствие на по-бавния темп на прибиране и/или по-ниските добиви от единица площ.

Площи и производство от трайни насаждения към 02.07.2020 г.

	02.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
круши	604	8	28	350	100,0%	600,0%	268,4%
праскови	2 951	107	349	326	-19,4%	-11,9%	9,4%
сливи	11 139	5	8	160	-90,4%	-91,5%	-11,6%
череши	10 881	8 776	40 941	456	15,0%	16,1%	-1,4%
вишни	1 594	543	1 964	362	4,2%	45,8%	39,8%
кайсии	3 110	391	1 208	309	-46,4%	-66,1%	-36,8%
малини	1 940	366	485	133	-0,2%	-26,0%	-26,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Събраната продукция от лавандулови насаждения до момента възлиза на 1 260 тона - с близо 87% по-малко на годишна база, при съществено по-малко реколтирани площи, в съчетание с по-нисък среден добив от хектар на този етап.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 02.07.2020 г.

	02.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	364	1 260	346	-79,0%	-86,8%	-37,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По оперативна информация, през първата седмица на новата 2020/21 пазарна година през Пристанище Варна¹ са изнесени 22,5 хил. тона ечемик, а товари с пшеница и рапица все още не са преминавали. По същото време на миналия сезон не е отчетен експорт на трите култури през порта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 05.07.2019	29.06.2020 – 05.07.2020	Изменение на годишна база
пшеница	0	0	-
ечемик	0	22 500	-
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от нова реколта през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо за периода от началото на м. септември 2019 г. до 5 юли 2020 г., експортът на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна намалява съответно с 21,7% и 29,3% на годишна база, като през последната седмица не са преминавали количества.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 05.07.2019	03.09.2019 – 05.07.2020	Изменение на годишна база
царевица	667 777	522 911	-21,7%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

През първата седмица на юли 2020 г. не е регистриран внос на пшеница, ечемик и рапица през пристанищата във Варна и Бургас.

От началото на м. септември 2019 г. не е осъществен импорт на царевица и слънчоглед през двата наблюдавани пристанищни терминала.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 24/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. април 2020 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 24/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 1 юли 2020 г. средните изкупни цени на пшеница и ечемик за страната се понижават в рамките на 7,7% - 10,3% на седмична база, което е нормално за този период на годината, когато стартира новият пазарен сезон за есенниците. През последната седмица се появява предлагане и на рапица, на средна цена от 690 лв./тон. При царевицата се наблюдава леко седмично намаление на цената с 1%, докато тази на слънчогледа остава без промяна.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 01.07.2020 г., лв./тон без ДДС

	03.07.2019	24.06.2020	01.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	315	338	312	-1,0	-7,7
фуражна пшеница	276	320	287	4,0	-10,3
ечемик	269	305	278	3,3	-8,9
царевица	276	293	290	5,1	-1,0

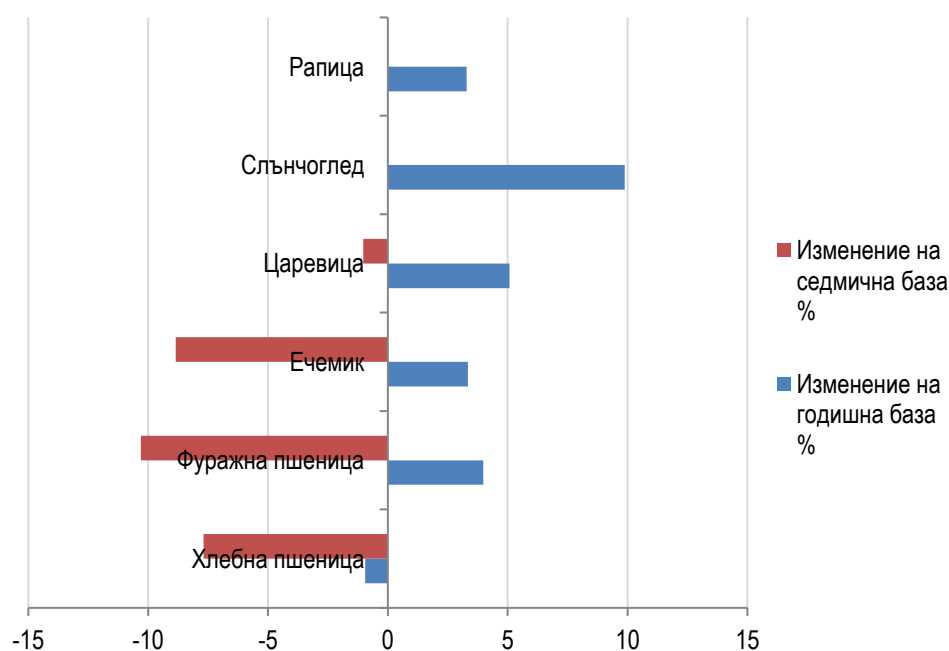
	03.07.2019	24.06.2020	01.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
слънчоглед	587	645	645	9,9	0,0
рапица	668	*	690	3,3	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Като цяло, цените на основните зърнени и маслодайни култури се движат с между 3,3% и 9,9% над нивата отпреди една година, като най-чувствителен ръст е налице при слънчогледа. Единствено хлебната пшеница е поевтиняла спрямо година по-рано, с 1%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 01.07.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица, оранжерийните домати, предлагани на тържищата в страната поевтиняват с 28,1%, а вносният червен пипер, оранжерийните краставици, картофите (пресни и от стара реколта) и вносните домати – от 6,9% до 13,2%. Леко поскъпване е налице само при зелето и черешите - съответно с 3,5% и 3,4%, а средната цена на едро на ябълките се задържа на нивото от предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 03.07.2020 г., лв./кг

	05.07.2019	26.06.2020	03.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	*	0,81	0,73	-	-9,9
картофи (пресни)	0,83	0,77	0,70	-15,7	-9,1
домати (оранжерийни)	1,45	2,21	1,59	9,7	-28,1

	05.07.2019	26.06.2020	03.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
домати (внос)	1,30	1,82	1,58	21,5	-13,2
краставици (оранжерийни)	1,03	1,28	1,19	15,5	-7,0
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	2,61	2,43	-	-6,9
зеле	0,42	0,57	0,59	40,5	3,5
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	2,38	2,36	2,44	2,5	3,4
ябълки	1,01	2,00	2,00	98,0	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Почти всички основни плодове и зеленчуци, за които е отчетено предлагане на тържищата, се търгуват на по-високи цени отколкото по същото време на миналата година. Най-значителен ръст бележат цените на ябълките – с 98% и зелето – с 40,5%. При домати и краставиците годишното поскъпване е в рамките на 9,7% - 21,5%, а при черешите – с 2,5%. Само цената на пресните картофи е под миналогодишната, с 15,7%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 03.07.2020 г.

